

คำวินิจฉัยชี้ขาดความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง
ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ที่ วค ๓ /๒๕๖๐

วันที่ ๙ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๐

ตำแหน่ง หน่วยงานที่สังกัดของคู่กรณี ในขณะกระทำความผิด

คู่กรณีที่ ๑ เจ้าพนักงานพัสดุ ระดับ ๖ ว	สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด
คู่กรณีที่ ๒ นักบริหารงานการคลัง ระดับ ๗	สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด
คู่กรณีที่ ๓ นักบริหารงานการคลัง ระดับ ๗	สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด
คู่กรณีที่ ๔ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด	สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด

เรื่อง การดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์ศูนย์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
ไม่ถูกต้องตามระเบียบ

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเรื่องความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังซึ่งคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลังได้พิจารณาและมีมติแล้ว เพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดตามอำนาจหน้าที่ โดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงจากสำนวน บันทึกสรุปสำนวนของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวน และรายงานการพิจารณาความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังของคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลังแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า

องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดซื้ออุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานเพื่อมอบให้กับโรงเรียน ม. ตามที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นค่าครุภัณฑ์ส่งเสริมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับโอนโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แห่งละ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๙๓.๓/ว ๑๙๑๘ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๐ โดยคู่กรณีที่ ๔ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีหนังสือ ที่ ๐๐๗/๓๒๗๖ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๐ เชิญชวนผู้ประกอบการจำนวน ๓ ราย คือ องค์การค้าของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (องค์การค้าของ สกสค.) บริษัท พ. จำกัด และบริษัท อ. จำกัด ให้เสนอราคาอุปกรณ์ศูนย์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานภายในวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐ โดยที่คู่กรณีที่ ๑ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่พัสดุ ยังมิได้จัดทำรายงานเสนอตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๒๐

ผลการเสนอราคาปรากฏว่า องค์การค้าของ สกสค. เสนอราคา ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท บริษัท พ. จำกัด เสนอราคา ๕,๓๗๐,๐๐๐ บาท และบริษัท อ. จำกัด เสนอราคา ๕,๗๘๙,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในกองพัสดุและทรัพย์สิน ตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ ๖๐๕/๒๕๕๐

ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๐ จึงจัดทำรายงานขออนุมัติดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์ฯ โดยคู่มือที่ ๑ ในฐานะเจ้าหน้าที่พัสดุ ได้จัดทำบันทึกข้อความ ที่ ๐๐๗/- ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐ เสนอผ่านคู่มือที่ ๒ ในฐานะหัวหน้าฝ่ายการพัสดุ และคู่มือที่ ๓ ในฐานะหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ เพื่อเสนอต่อคู่มือที่ ๔ ในฐานะผู้มีอำนาจสั่งซื้อ ขออนุมัติดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์ฯ โดยวิธีกรณีพิเศษจากองค์การการค้าของ สกสค. เนื่องจากเสนอราคาต่ำกว่าราคาของบริษัทเอกชนและไม่เกินราคางบประมาณ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ ข้อ ๑๙ (๑) ข้อ ๕๒ และหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๐๒/๕๘๑๗๐ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ เรื่อง สิทธิพิเศษขององค์การการค้าของครุสภา ซึ่งคู่มือที่ ๔ พิจารณาแล้วได้อนุมัติให้จัดซื้อโดยวิธีกรณีพิเศษ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ตกลงทำสัญญาซื้อขายอุปกรณ์ฯ กับองค์การการค้าของ สกสค. ตามสัญญาเลขที่ ๑/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๐

จากข้อเท็จจริงปรากฏว่า องค์การการค้าของ สกสค. มีใช้ผู้ผลิตสื่อการเรียนการสอนหรืออุปกรณ์การศึกษาที่เสนอขายให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่เป็นการนำอุปกรณ์ฯ ของบริษัท ท. จำกัด ที่เสนอฝากขายไว้กับองค์การการค้าของ สกสค. ตามใบเสนอราคา ที่ ๐๙๐/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๐ ซึ่งเสนอราคาขายเป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท หักส่วนลด ๕ เปอร์เซ็นต์ เป็นเงิน ๒๕๐,๐๐๐ บาท เหลือราคาสุทธิเป็นเงิน ๔,๗๕๐,๐๐๐ บาท มาเสนอขายให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยนาง ศ. ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนระดับ ๗ สังกัดองค์การการค้าของ สกสค. ได้ให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค ยืนยันว่า คุณลักษณะเฉพาะศูนย์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานที่องค์การการค้าของ สกสค. แบนส่งในการเสนอราคาต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัด นั้น เป็นของบริษัท ท. จำกัด และเมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดตกลงทำสัญญาซื้อขายกับองค์การการค้าของ สกสค. แล้ว องค์การการค้าของ สกสค. ก็ได้ทำสัญญาความร่วมมือทางการค้ากับบริษัท ท. จำกัด ตามสัญญาเลขที่ ๓๙๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ โดยให้บริษัท ท. จำกัด เป็นผู้ดำเนินการติดตั้งและส่งมอบสินค้าให้กับโรงเรียน ม. ซึ่งนาย พ. กรรมการผู้จัดการบริษัท ท. จำกัด ได้ให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบยอมรับว่า บริษัท ท. จำกัด เป็นผู้จัดทำคุณลักษณะเฉพาะศูนย์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานเสนอขายให้กับองค์การการค้าของ สกสค. รวมทั้งดำเนินการติดตั้งและจัดส่งอุปกรณ์ฯ ที่โรงเรียน ม. ตามสัญญาความร่วมมือทางการค้าดังกล่าวด้วย

ดังนั้น เมื่อองค์การการค้าของ สกสค. มีใช้ผู้ผลิตสื่อการเรียนการสอนหรืออุปกรณ์การศึกษาดังกล่าว จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับสิทธิพิเศษตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๔ แต่เป็นกรณีที่ต้องดำเนินการจัดซื้อโดยวิธีประกวดราคา ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ ข้อ ๑๕ การกระทำของคู่มือที่ ๑ คู่มือที่ ๒ คู่มือที่ ๓ และคู่มือที่ ๔ ในการดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์ฯ โดยวิธีกรณีพิเศษกับองค์การการค้าของ สกสค. ดังกล่าว ทำให้้องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับความเสียหายเนื่องจากต้องจ่ายเงินสูงกว่าที่ควรจะต้องจ่าย เป็นเงิน ๒๕๐,๐๐๐ บาท

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ได้พิเคราะห์ข้อเท็จจริงตามพยานหลักฐานที่ปรากฏในสำนวนประกอบข้อกฎหมายแล้ว มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า คู่มือที่ ๑ คู่มือที่ ๒ และคู่มือที่ ๓ เป็นเจ้าหน้าที่มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นให้ซื้อหรือจ้าง ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ

กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๙ และข้อ ๒๐ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ หรือไม่ และคู่กรณีที่ ๔ เป็นผู้บังคับบัญชา กระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมกระทำความผิดหรือไม่

กรณีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยประการแรกว่า คู่กรณีที่ ๑ คู่กรณีที่ ๒ คู่กรณีที่ ๓ และคู่กรณีที่ ๔ เป็นเจ้าหน้าที่ หรือไม่ และคู่กรณีที่ ๔ เป็นผู้บังคับบัญชา หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณ และการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๓ “เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นของหน่วยรับตรวจ แต่ไม่รวมถึงข้าราชการการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง

จากข้อเท็จจริง คู่กรณีที่ ๑ ตำแหน่ง เจ้าพนักงานพัสดุ ระดับ ๖ว คู่กรณีที่ ๒ ตำแหน่ง นักบริหารงานการคลัง ระดับ ๗ และคู่กรณีที่ ๓ ตำแหน่ง นักบริหารงานการคลัง ระดับ ๗ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนคู่กรณีที่ ๔ ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ถือเป็นผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นของหน่วยรับตรวจ ดังนั้น คู่กรณีที่ ๑ คู่กรณีที่ ๒ คู่กรณีที่ ๓ และคู่กรณีที่ ๔ จึงเป็นเจ้าหน้าที่ตามความในระเบียบฯ ดังกล่าวแล้ว

นอกจากนี้ ตามระเบียบฯ ข้อ ๓ “ผู้บังคับบัญชา” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ ผู้มีอำนาจหน้าที่อนุมัติ อนุญาต รับรอง ให้ความเห็นชอบ หรือการกระทำอื่นใดในทำนองเดียวกัน ซึ่งอาจเป็นบุคคลคนเดียวหรือคณะบุคคล ที่ได้กระทำไปเกี่ยวกับเรื่องการรับจ่าย การเก็บรักษา การตรวจสอบ หรือการอื่นใด อันเป็นผลต่อเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และผลประโยชน์ใดๆ ของรัฐ คู่กรณีที่ ๔ ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ขอบบังคับ ขอบัญญัติและนโยบาย สั่งอนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๕/๕ และตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม คู่กรณีที่ ๔ ในฐานะเป็นผู้สั่งซื้อหรือสั่งจ้าง เป็นผู้ให้ความเห็นชอบรายงานขอซื้อขอจ้างที่เจ้าหน้าที่พัสดุเสนอตามข้อ ๒๐ และในฐานะหัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ที่มีอำนาจสั่งอนุญาตให้ซื้อหรือจ้าง ตามข้อ ๕๗ ถึงข้อ ๖๐ ซึ่งการให้ความเห็นชอบรายงานขอซื้อขอจ้างและการใช้อำนาจสั่งอนุญาตให้ซื้อหรือจ้างดังกล่าว เป็นการกระทำที่เกี่ยวกับเรื่องการรับจ่าย การเก็บรักษา การตรวจสอบหรือการอื่นใด อันเป็นผลต่อเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และผลประโยชน์ใด ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนั้น จึงถือได้ว่า คู่กรณีที่ ๔ เป็นผู้บังคับบัญชา ตามความในระเบียบฯ ดังกล่าวแล้ว

มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า คู่กรณีที่ ๑ คู่กรณีที่ ๒ และคู่กรณีที่ ๓ มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นให้ซื้อหรือจ้าง หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ ข้อ ๒๐ กำหนดว่า ก่อนดำเนินการซื้อหรือจ้างทุกวิธี นอกจากซื้อที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้างตามข้อ ๒๑ ให้เจ้าหน้าที่พัสดุจัดทำ รายงานเสนอผู้สั่งซื้อหรือผู้สั่งจ้างฯ

จากข้อเท็จจริง คู่กรณีที่ ๑ ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่รับผิดชอบงานจัดซื้อ จัดจ้าง จัดหาพัสดุ เงินอุดหนุนทั่วไป เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ และตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและเพิ่มเติม ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในวงเงินงบประมาณเกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท งานจัดซื้อจัดจ้างวิธีพิเศษ และวิธีกรณีพิเศษ ฯลฯ คู่กรณีที่ ๒ ในฐานะหัวหน้าฝ่ายการพัสดุ ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่รับผิดชอบ ควบคุมดูแลงานและเจ้าหน้าที่ในฝ่ายการพัสดุ และปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย และคู่กรณีที่ ๓ ได้รับ มอบหมายให้เป็นผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองพัสดุและทรัพย์สิน มีหน้าที่ปกครองบังคับบัญชา และรับผิดชอบการปฏิบัติงานราชการของกองพัสดุและทรัพย์สิน องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นหัวหน้า เจ้าหน้าที่พัสดุ ควบคุมดูแลเจ้าหน้าที่และงานในกองพัสดุและทรัพย์สิน ดำเนินงานตามนโยบาย และ ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ ๖๐๕/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๐ เรื่อง กำหนดแบ่งงานให้เจ้าหน้าที่ในกองพัสดุและทรัพย์สินรับผิดชอบ ซึ่งในการดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์ฯ เพื่อมอบให้กับโรงเรียน ม. ตามที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ คู่กรณีที่ ๑ ในฐานะเจ้าหน้าที่พัสดุ ได้จัดทำรายงานขออนุมัติดำเนินการจัดซื้อเสนอผู้สั่งซื้อ ตามบันทึก ข้อความ ที่ ๐๐๗/- ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐ โดยมีคู่กรณีที่ ๒ ลงลายมือชื่อในฐานะหัวหน้าฝ่ายการพัสดุ และคู่กรณีที่ ๓ ลงลายมือชื่อในฐานะผู้อำนวยการกองพัสดุและทรัพย์สิน ดังนั้น คู่กรณีที่ ๑ คู่กรณีที่ ๒ และคู่กรณีที่ ๓ จึงมีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นให้ซื้อหรือจ้าง ตามระเบียบฯ ข้อ ๔๒ แล้ว

มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า คู่กรณีที่ ๑ คู่กรณีที่ ๒ และคู่กรณีที่ ๓ ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติ หน้าที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๙ และข้อ ๒๐ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือไม่ และคู่กรณีที่ ๔ กระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมกระทำความผิด หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ ข้อ ๑๕ กำหนดว่า การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีประกวดราคา ได้แก่ การซื้อหรือการจ้างครั้งหนึ่งซึ่งมีราคาเกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท และข้อ ๒๐ กำหนดว่า ก่อนดำเนินการซื้อหรือจ้างทุกวิธี นอกจากการซื้อที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้างตามข้อ ๒๑ ให้เจ้าหน้าที่พัสดุจัดทำรายงานเสนอผู้สั่งซื้อหรือผู้สั่งจ้างฯ

จากข้อเท็จจริง องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นค่าครุภัณฑ์ส่งเสริมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์สำหรับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับโอน โรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แห่งละ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท จึงดำเนินการจัดซื้อ อุปกรณ์ฯ เพื่อมอบให้กับโรงเรียน ม. แต่ก่อนที่เจ้าหน้าที่พัสดุจะจัดทำรายงานเสนอผู้สั่งซื้อหรือผู้สั่งจ้าง เพื่อขออนุมัติจัดซื้อตามระเบียบดังกล่าว คู่กรณีที่ ๔ ในฐานะนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้มีหนังสือ ที่ ๐๐๗/๓๒๗๖ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๐ ถึงผู้ประกอบการจำนวน ๓ ราย คือ องค์การค้าของ สกสค.

หรือเดิมคือองค์การการค้าของคุรุสภา บริษัท พ. จำกัด และบริษัท อ. จำกัด เชิญชวนให้เสนอราคาภายในวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐ โดยคู่มือที่ ๑ คู่มือที่ ๒ คู่มือที่ ๓ และคู่มือที่ ๔ ได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือไปในทางเดียวกันว่า เนื่องจากระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ ข้อ ๒๐ (๓) กำหนดให้ระบุราคารามาตรฐานหรือราคากลางของทางราชการ หรือราคาที่เคยซื้อหรือจ้างครั้งหลังสุด ภายในระยะเวลา ๒ ปีงบประมาณ แต่อุปกรณ์ฯ ที่จะจัดซื้อนั้น ไม่มีกำหนดไว้ในราคารามาตรฐานครุภัณฑ์ของสำนักงานงบประมาณ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่เคยจัดซื้อในระยะเวลา ๒ ปีงบประมาณมาก่อน จึงต้องทำหนังสือเชิญชวนผู้มีอาชีพขายมาเสนอราคาเพื่อทราบราคาท้องตลาดในขณะนั้น โดยได้ระบุไว้ในหนังสือดังกล่าวว่า “เชิญชวนให้เสนอราคาภายในวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐ เพื่อประกอบการพิจารณาจัดซื้อต่อไป” และเมื่อผลการเสนอราคาราปรากฏว่า องค์การการค้าของ สกสค. เสนอราคารา ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท บริษัท พ. จำกัด เสนอราคารา ๕,๓๗๐,๐๐๐ บาท และบริษัท อ. จำกัด เสนอราคารา ๕,๗๘๙,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่พัสดุได้นำราคาราต่ำสุดมากำหนดเป็นราคากลางในรายงานขอซื้อ ซึ่งสอดคล้องกับบันทึกข้อความ ที่ ๐๐๗/- ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งคู่มือที่ ๑ ในฐานะเจ้าหน้าที่พัสดุ ได้เสนอผ่านคู่มือที่ ๒ ในฐานะหัวหน้าฝ่ายการพัสดุ และคู่มือที่ ๓ ในฐานะผู้อำนวยการกองพัสดุและทรัพย์สิน ขออนุมัติดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์ฯ โดยวิธีกรณีพิเศษจากองค์การการค้าของ สกสค. โดยระบุเหตุผลว่า องค์การการค้าของ สกสค. ซึ่งได้รับสิทธิพิเศษตามมติคณะรัฐมนตรี เสนอราคาราต่ำสุดและไม่เกินงบประมาณ คู่มือที่ ๔ จึงลงลายมือชื่ออนุมัติ และตกลงทำสัญญาซื้อขายกับองค์การการค้าของ สกสค. ตามสัญญาเลขที่ ๑/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๐

ข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงรับฟังได้ว่า การที่คู่มือที่ ๔ มีหนังสือที่ ๐๐๗/๓๒๗๖ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๐ ไปยังผู้ประกอบการเชิญชวนให้เสนอราคา นั้น วัตถุประสงค์มิใช่เพื่อการประกวดราคา แต่เพื่อตรวจสอบราคาท้องตลาดสำหรับใช้ประกอบการตัดสินใจในการเสนอวิธีการจัดซื้อเท่านั้น โดยคู่มือที่ ๑ คู่มือที่ ๒ และคู่มือที่ ๓ ได้เสนอรายงานขออนุมัติดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์ฯ โดยวิธีกรณีพิเศษจากองค์การการค้าของ สกสค. ตามบันทึกข้อความ ที่ ๐๐๗/- ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐ ก่อนแล้ว คู่มือที่ ๔ จึงพิจารณาอนุมัติจัดซื้อตามบันทึกดังกล่าว และตกลงทำสัญญาซื้อขายกับองค์การการค้าของ สกสค. ตามสัญญาเลขที่ ๑/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๐ เป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งถือได้ว่าเป็นการดำเนินการจัดซื้อตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ ข้อ ๒๐ และข้อ ๕๒ แล้ว

เมื่อพิจารณาตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ ข้อ ๑๙ ซึ่งกำหนดว่า การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีกรณีพิเศษ ได้แก่ การซื้อหรือการจ้างจากส่วนราชการ หน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ ในกรณีดังต่อไปนี้ (๑) เป็นผู้ผลิตพัสดุหรือทำงานจ้างนั่นเอง และนายกรัฐมนตรีอนุมัติให้ซื้อหรือจ้าง (๒) มีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้ซื้อหรือจ้าง และกรณีนี้ให้รวมถึงหน่วยงานอื่นที่มีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดด้วย ประกอบมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๔ อนุมัติให้โรงเรียน สถาบันการศึกษา และหน่วยราชการ สามารถซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ที่ทางองค์การการค้าของคุรุสภาผลิตออกจำหน่ายได้โดยตรงที่องค์การการค้าของคุรุสภา โดยไม่ต้องสืบราคาหรือประกวดราคา ทั้งนี้ไม่เป็นการบังคับส่วนราชการแต่อย่างใด ทั้งนาย ส. ผู้อำนวยการองค์การการค้าของ สกสค.

(คนปัจจุบัน) ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงเป็นหนังสือต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวน ยืนยันว่า องค์การค้าของ สกสค. ยังคงได้รับสิทธิพิเศษตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๔ ในการขายอุปกรณ์ฯ โดยไม่ต้องประกวดราคา แต่จะต้องเป็นอุปกรณ์ฯ ที่องค์การค้าของ สกสค. ผลิตเอง

แต่จากการตรวจสอบสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ปรากฏว่า อุปกรณ์ฯ ที่องค์การค้าของ สกสค. นำมาขายให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามสัญญาซื้อขายเลขที่ ๑/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๐ เป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท นั้น มิใช่สินค้าที่องค์การค้าของ สกสค. เป็นผู้ผลิต แต่เป็นการนำอุปกรณ์ฯ ของบริษัท ท. จำกัด ที่เสนอฝากขายไว้กับองค์การค้าของ สกสค. ตามใบเสนอราคาที่ ๐๙๐/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๐ ซึ่งเสนอราคาขายเป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท หักส่วนลด ๕ เปอร์เซ็นต์ เป็นเงิน ๒๕๐,๐๐๐ บาท เหลือราคาสุทธิเป็นเงิน ๔,๗๕๐,๐๐๐ บาท มาเสนอขายให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดตกลงทำสัญญาซื้อขายกับองค์การค้าของ สกสค. แล้ว องค์การค้าของ สกสค. จึงทำสัญญาความร่วมมือทางการค้ากับบริษัท ท. จำกัด ตามสัญญาเลขที่ ๓๙๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ โดยให้บริษัท ท. จำกัด เป็นผู้ดำเนินการติดตั้งและส่งมอบสินค้าให้กับโรงเรียน ห. ซึ่งนาง ศ. ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนระดับ ๗ สังกัด องค์การค้าของ สกสค. ได้ให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ยืนยันว่า คุณลักษณะเฉพาะศูนย์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานที่องค์การค้าของ สกสค. แบนส่งในการเสนอราคา ต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นของบริษัท ท. จำกัด และนาย พ. กรรมการผู้จัดการบริษัท ท. จำกัด ก็ได้ให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบว่า บริษัท ท. จำกัด เป็นผู้จัดทำคุณลักษณะเฉพาะศูนย์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานเสนอขายให้กับองค์การค้าของ สกสค. รวมทั้งดำเนินการติดตั้งและจัดส่งอุปกรณ์ ศูนย์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานที่โรงเรียน ม. ตามสัญญาร่วมมือทางการค้าดังกล่าวด้วย

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงรับฟังได้ว่า องค์การค้าของ สกสค. มิได้เป็นผู้ผลิตอุปกรณ์ฯ ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการจัดซื้อ กรณีจึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะสามารถดำเนินการจัดซื้อโดยวิธีกรณีพิเศษ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ ข้อ ๑๙ ประกอบมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๔ แต่เป็นกรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์ฯ โดยวิธีประกวดราคาตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ ข้อ ๑๕

ดังนั้น การที่คู่กรณีที่ ๑ ในฐานะเจ้าหน้าที่พัสดุ ได้จัดทำรายงานตามบันทึกข้อความ ที่ ๐๐๗/- ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐ ขออนุมัติดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์ฯ โดยวิธีกรณีพิเศษจากองค์การค้าของ สกสค. โดยคู่กรณีที่ ๒ ในฐานะหัวหน้าฝ่ายการพัสดุ และคู่กรณีที่ ๓ ในฐานะหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ ได้ลงลายมือชื่อในบันทึกดังกล่าว เสนอขออนุมัติดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์ฯ โดยวิธีกรณีพิเศษจากองค์การค้าของ สกสค. จึงเป็นการไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๙ และข้อ ๒๐ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

ส่วนการที่คู่กรณีที่ ๔ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งซื้อ ได้พิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์ฯ โดยวิธีกรณีพิเศษจากองค์การค้าของ สกสค. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ ข้อ ๕๒ โดยที่คู่กรณีที่ ๑ คู่กรณีที่ ๒ และคู่กรณีที่ ๓ ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๙ และข้อ ๒๐ จึงถือว่า คู่กรณีที่ ๔ เป็นผู้บังคับบัญชา ได้กระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมในการกระทำกับคู่กรณีทั้งสามดังกล่าว

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การกระทำของคู่กรณีที่ ๑ คู่กรณีที่ ๒ คู่กรณีที่ ๓ และคู่กรณีที่ ๔ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ ข้อ ๑๕ กำหนดให้การซื้อหรือการจ้างครั้งหนึ่งซึ่งมีราคาเกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท กระทำโดยวิธีประกวดราคา ก็ด้วยมุ่งหมายให้มีการเปิดโอกาสให้ผู้ค้าได้เข้ามาเสนอราคาแข่งขันกันอย่างเป็นธรรม และเพื่อประโยชน์ของทางราชการที่จะได้สินค้าที่มีคุณสมบัติตรงตามวัตถุประสงค์ที่จัดซื้อในราคาต่ำสุด

การที่คู่กรณีที่ ๑ คู่กรณีที่ ๒ คู่กรณีที่ ๓ และคู่กรณีที่ ๔ ดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์ฯ โดยวิธีการพิเศษจากองค์การการค้าของ สกสค. เป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งที่ ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ ข้อ ๑๕ ประกอบมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๔ ซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๙ ข้อ ๒๐ และข้อ ๕๒ นั้น ทำให้ไม่มีการเปิดโอกาสให้ผู้ค้าได้เข้ามาเสนอราคาแข่งขันกันอย่างเป็นธรรม แม้ว่าการที่คู่กรณีที่ ๑ คู่กรณีที่ ๒ และคู่กรณีที่ ๓ จะเสนอรายงานขออนุมัติดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์ฯ โดยวิธีการพิเศษจากองค์การการค้าของ สกสค. จะได้มีการสืบราคาตลาดโดยคู่กรณีที่ ๔ มีหนังสือที่ ๐๐๗/๓๒๗๖ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๐ เชิญชวนผู้ประกอบการ จำนวน ๓ ราย คือ องค์การการค้าของ สกสค. บริษัท พ. จำกัด และบริษัท อ. จำกัด ให้เสนอราคาก็ตาม แต่ก็เป็นการเชิญชวนผู้ค้าในลักษณะเฉพาะเจาะจง ผู้ค้ารายอื่นรวมถึงบริษัท ท. จำกัด จึงไม่มีโอกาสเข้ามาเสนอราคาแข่งขันกันต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยตรง ซึ่งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของระเบียบดังกล่าวที่ต้องการให้มีการแข่งขันกันในการเสนอราคา ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องตกลงทำสัญญาซื้อขายกับองค์การการค้าของ สกสค. ตามสัญญาเลขที่ ๑/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๐ เป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในขณะที่บริษัท ท. จำกัด เสนอฝากขายอุปกรณ์ศูนย์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานไว้กับองค์การการค้าของ สกสค. ราคาสุทธิเป็นเงิน ๔,๗๕๐,๐๐๐ บาท

ดังนั้น การกระทำความผิดกล่าวของคู่กรณีที่ ๑ คู่กรณีที่ ๒ คู่กรณีที่ ๓ และคู่กรณีที่ ๔ จึงเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐแล้ว

มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า คู่กรณีที่ ๑ คู่กรณีที่ ๒ คู่กรณีที่ ๓ และคู่กรณีที่ ๔ กระทำโดยจงใจ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า เมื่อกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานราชการที่กำกับดูแล องค์การการค้าของ สกสค. หรือองค์การการค้าของคุรุสภา เคยมีหนังสือ ที่ ศธ ๐๑๐๐/๑๕๕๒๑ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๕ ถึงกรมทุกกรมและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาทุกแห่ง ขอความร่วมมือให้จัดซื้อจัดจ้างจากองค์การการค้าของคุรุสภาเป็นหลัก และองค์การการค้าของคุรุสภามีหนังสือ ที่ ศธ ๕๒๐๖.๑/๔๘๖ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ขอความอนุเคราะห์ในการให้การสนับสนุนการจัดซื้อหรือจัดจ้างจากองค์การการค้าของคุรุสภา โดยระบุว่า “องค์การการค้าของคุรุสภาซึ่งอยู่ในกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) ซึ่งมีหน้าที่หลักให้การสนับสนุนการศึกษาของชาติ ด้วยการจัดจำหน่ายสื่อการเรียนการสอน หนังสือ แบบพิมพ์ เครื่องเขียน เครื่องใช้สำนักงาน กระดาษ สมุด เครื่องกีฬา ดนตรี เครื่องแบบ เครื่องใช้นักเรียน อีกทั้งให้บริการการจัดพิมพ์

หนังสือและเอกสารต่างๆ การรับจ้างผลิตเครื่องแบบ เครื่องหมาย วัสดุ ครุภัณฑ์ รวมทั้งอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ตามแผนที่แนบ” ทั้งในแผนที่แนบที่ได้แจ้งด้วยว่า “โรงเรียน สถาบันการศึกษาและหน่วยงานราชการต่างๆ ที่ซื้อสินค้าหรือจัดจ้างจากองค์การการค้าของคุรุสภา ได้สิทธิพิเศษไม่ต้องเสียราคาหรือประกวดราคา” ย่อมทำให้เข้าใจได้ว่า องค์การการค้าของ สกสค. ผลิตสินค้าตามแผนที่แนบเป็นปกติ ซึ่งมีอุปกรณ์วิทยาศาสตร์รวมอยู่ด้วย

แต่ปรากฏว่า อุปกรณ์ฯ ที่องค์การการค้าของ สกสค. นำมาขายให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามสัญญาซื้อขายเลขที่ ๑/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๐ เป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท นั้น มีสินค้าที่องค์การการค้าของ สกสค. เป็นผู้ผลิตเอง โดยนาย ส. ผู้อำนวยการองค์การการค้าของ สกสค. (คนปัจจุบัน) ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงเป็นหนังสือต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวนว่า เป็นนโยบายของผู้บริหารในขณะนั้นที่ไม่นำอุปกรณ์ฯ ที่องค์การการค้าของ สกสค. ผลิตเอง มาเสนอขายให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งนาง ศ. ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนฝ่ายขาย ฝ่ายการตลาดส่วนภูมิภาค ระดับ ๗ สังกัดองค์การการค้าของ สกสค. ผู้นำส่งใบเสนอราคา ได้ให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบยืนยันว่า คุณลักษณะเฉพาะศูนย์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานที่องค์การการค้าของ สกสค. แบนส่งในการเสนอราคาต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นของบริษัท ท. จำกัด และเมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดตกลงทำสัญญาซื้อขายกับองค์การการค้าของ สกสค. แล้ว องค์การการค้าของ สกสค. จึงได้ทำสัญญาร่วมมือทางการค้ากับบริษัท ท. จำกัด ตามสัญญาเลขที่ ๓๙๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ โดยให้บริษัท ท. จำกัด เป็นผู้ดำเนินการติดตั้งและส่งมอบให้กับโรงเรียน ม. ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในขณะยื่นใบเสนอราคา องค์การการค้าของ สกสค. รู้อยู่แล้วว่า อุปกรณ์ฯ ที่เสนอขายให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด นั้น องค์การการค้าของ สกสค. มิได้เป็นผู้ผลิต และไม่อยู่ในเงื่อนไขที่จะได้รับสิทธิพิเศษตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๕ แต่จงใจปกปิดไม่แจ้งข้อเท็จจริงดังกล่าวให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ทราบ ซึ่งอย่างช้าควรจะแจ้งให้ทราบภายในวันทำสัญญาซื้อขาย

แต่อย่างไรก็ตาม ก่อนที่จะมีการอนุมัติจัดซื้ออุปกรณ์ฯ จากองค์การการค้าของ สกสค. โดยวิธีกรณีพิเศษ คู่กรณี ที่ ๑ คู่กรณี ที่ ๒ และคู่กรณี ที่ ๓ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในกองพัสดุและทรัพย์สิน มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นให้ซื้อหรือจ้าง รวมทั้งคู่กรณี ที่ ๔ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาและมีอำนาจในการอนุมัติจัดซื้อ สมควรที่จะมีหนังสือสอบถามไปยังองค์การการค้าของ สกสค. เพื่อยืนยันชัดเจนก่อนว่า องค์การการค้าของ สกสค. เป็นผู้ผลิตอุปกรณ์ฯ ที่เสนอขายให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

การที่คู่กรณี ที่ ๑ คู่กรณี ที่ ๒ คู่กรณี ที่ ๓ และคู่กรณี ที่ ๔ ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสืออ้างว่า เพราะองค์การการค้าของ สกสค. เป็นหน่วยงานราชการในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้รับสิทธิพิเศษตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๔ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลยเคยได้รับหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ ๐๑๐๐/๑๕๕๒๑ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๕ และหนังสือองค์การการค้าของคุรุสภา ที่ ศธ ๕๒๐๖.๑/๔๘๖ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ขอความร่วมมือให้จัดซื้อจัดจ้างจากองค์การการค้าของคุรุสภาด้วย ประกอบกับข้อความว่า “อันเป็นปกติธุรกรรมการค้าขององค์การการค้าของ สกสค.” ที่ระบุในหนังสือมอบอำนาจช่วงขององค์การการค้าของ สกสค. ที่ ศธ ๕๒๐๖.๑.๑/๒๖๒ ซึ่งนาย บ. รองเลขาธิการคณะกรรมการ สกสค. รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการองค์การการค้าของ สกสค. ได้มอบอำนาจช่วงให้นาย ว. เจ้าหน้าที่องค์การการค้าของ สกสค. ตำแหน่งผู้อำนวยการ ระดับ ๖ ดำเนินการขายศูนย์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์

พื้นฐาน (Basic Science Center) ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัด กับองค์การค่าของ สกสค. จึงทำให้เข้าใจว่า องค์การค่าของ สกสค. ขายเครื่องมือและอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ตามที่ได้รับสิทธิพิเศษตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวให้กับหน่วยงานของรัฐ เป็นปกติธุรกรรมการค้าขององค์การค่าของ สกสค. จึงมิได้มีหนังสือสอบถามไปยังองค์การค่าของ สกสค. อีกว่า องค์การค่าของ สกสค. เป็นผู้ผลิตอุปกรณ์ฯ ที่เสนอขายให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือไม่ โดยยืนยันว่า ไม่รู้ถึงการรับฝากขายสินค้าระหว่างองค์การค่าของ สกสค. กับบริษัท ท. จำกัด นั้น และตามพฤติการณ์ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า คู่กรณีทั้งสองได้รู้อยู่แล้วว่า องค์การค่าของ สกสค. มิใช่ผู้ผลิตอุปกรณ์ฯ ที่เสนอขายให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบกับมิได้มีระเบียบข้อบังคับกำหนดขั้นตอนที่ต้องมีในการตรวจสอบเงื่อนไขการผลิตเองขององค์การค่าของ สกสค. ไว้แต่ประการใด

ดังนั้น การที่คู่กรณีที่ ๑ คู่กรณีที่ ๒ คู่กรณีที่ ๓ และคู่กรณีที่ ๔ ดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์ฯ จากองค์การค่าของ สกสค. โดยวิธีกรณีพิเศษ นั้น จึงเป็นการกระทำไปเพราะสำคัญผิดโดยเข้าใจว่า องค์การค่าของ สกสค. เป็นผู้ผลิตสินค้าเอง ตามเงื่อนไขที่จะได้รับสิทธิพิเศษตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๔ ซึ่งเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่โดยขาดความรอบคอบของคู่กรณีทั้งสองคน และการปกปิดไม่แจ้งข้อเท็จจริงขององค์การค่าของ สกสค. กรณีมิใช่เป็นการจงใจไม่ปฏิบัติตามที่ระเบียบกำหนด

ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานยังไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะรับฟังได้ว่า การกระทำของคู่กรณีที่ ๑ คู่กรณีที่ ๒ คู่กรณีที่ ๓ และคู่กรณีที่ ๔ เป็นการจงใจไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๙ ข้อ ๒๐ และข้อ ๕๒ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ อันจะเป็นความผิดตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๔๒ ประกอบข้อ ๔๙

ฉะนั้น อาศัยเหตุดังได้วินิจฉัยมาประกอบอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบข้อ ๓๐ ของระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวิธีพิจารณาความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจึงมีคำวินิจฉัยชี้ขาดว่า การกระทำของคู่กรณีที่ ๑ คู่กรณีที่ ๒ คู่กรณีที่ ๓ และคู่กรณีที่ ๔ ไม่เป็นความผิดตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้ยุติเรื่องความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังกับคู่กรณีที่ ๑ คู่กรณีที่ ๒ คู่กรณีที่ ๓ และคู่กรณีที่ ๔

ศาสตราจารย์พิเศษชัยสิทธิ์	ตราชูธรรม	ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
นายปิยะพันธุ์	นิมมานเหมินท์	กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
นางอุไร	ร่มโพธิ์หยก	กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
นางจิรพร	มีหลี่สวัสดิ์	กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
นายกรพจน์	อัศวินวิจิตร	กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน